T092 ATĐ 4 (28) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q77-Kiết Uẩn-Luận về Nhập Môn

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 77 459

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA QUYEÅN 77

LUAÄN VEÀ THAÄP MOÂN (Phaàn 7)

Thuyeát Nhaát Thieát Höõu Boä coù boán Ñaïi Luaän Sö, moãi vò ñeàu taùch bieät kieán laäp veà ba ñôøi coù khaùc, ñoù laø Toân giaû Phaùp Cöu noùi veà loaïi coù khaùc, Toân giaû Dieäu AÂm noùi veà Töôùng coù khaùc, Toân giaû Theá Höõu noùi veà Vò coù khaùc, Toân giaû Giaùc Thieân noùi veà Ñaõi coù khaùc. Noùi veà loaïi khaùc nhau, vò aáy noùi laø luùc caùc phaùp chuyeån bieán ñoái vôùi ñôøi, do chuûng loaïi laø khaùc chöù khoâng phaûi laø Theå coù khaùc, nhö phaù vôõ ñoà duøng baèng kim loaïi... laøm ra vaät khaùc thì hình daïng tuy coù khaùc maø saéc hieån baøy khoâng coù gì khaùc. Laïi nhö söõa... bieán ñoåi trôû thaønh söõa ñaëc... thì boû theá maïnh cuûa muøi vò... chöù khoâng phaûi laø boû saéc hieån baøy. Nhö vaäy luùc caùc phaùp töø ñôøi vò lai ñeán ñôøi hieän taïi, tuy boû chuûng loaïi vò lai-ñöôïc chuûng loaïi hieän taïi, maø Theå cuûa phaùp aáy khoâng coù ñöôïc-khoâng coù boû. Laïi vaøo luùc töø ñôøi hieän taïi ñeán ñôøi quaù khöù, tuy boû chuûng loaïi hieän taïi-ñöôïc chuûng loaïi quaù khöù, maø Theå cuûa phaùp aáy cuõng khoâng coù ñöôïc-khoâng coù boû. Noùi veà Töôùng khaùc nhau, vò aáy noùi laø luùc caùc phaùp chuyeån bieán ñoái vôùi ñôøi, do hình töôùng coù khaùc chöù khoâng phaûi laø Theå coù khaùc, phaùp cuûa moãi moät ñôøi coù töôùng cuûa ba ñôøi, moät töôùng ñang hôïp laïi thì hai töôùng khoâng phaûi laø taùch rôøi, nhö luùc ngöôøi ñang nhaãn moät nöõ saéc, ñoái vôùi nöõ saéc khaùc khoâng goïi laø lìa nhieãm. Nhö vaäy, luùc caùc phaùp truù ôû ñôøi quaù khöù, ñang hôïp vôùi töôùng cuûa quaù khöù, ñoái vôùi töôùng cuûa hai ñôøi khaùc khoâng goïi laø lìa; luùc truù ôû ñôøi vò lai, ñang hôïp vôùi töôùng cuûa vò lai, ñoái vôùi töôùng cuûa hai ñôøi khaùc khoâng goïi laø lìa; luùc truù ôû ñôøi hieän taïi, ñang hôïp vôùi töôùng cuûa hieän taïi, ñoái vôùi töôùng cuûa hai ñôøi khaùc khoâng goïi laø lìa. Noùi veà Vò khaùc nhau, vò aáy noùi laø luùc caùc phaùp chuyeån bieán ñoái

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 77 460 vôùi ñôøi, do phaàn vò coù khaùc chöù khoâng phaûi laø Theå coù khaùc. Nhö chuyeån

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 77 461

moät caùi theû, ñaët vaøo moät vò trí goïi laø moät, ñaët vaøo möôøi vò trí goïi laø möôøi, ñaët vaøo traêm vò trí goïi laø traêm; tuy traûi qua vò trí coù khaùc maø Theå cuûa caùi theû khoâng coù gì khaùc. Nhö vaäy, caùc phaùp traûi qua phaàn vò ba ñôøi, tuy coù ñöôïc ba teân goïi maø Theå khoâng sai khaùc. Sö naøy ñaõ kieán laäp ñôøi khoâng coù taïp loaïn, bôûi vì döïa vaøo taùc duïng maø kieán laäp ba ñôøi sai khaùc, ñoù laø phaùp höõu vi chöa coù taùc duïng thì goïi laø ñôøi vò lai, ñang coù taùc duïng thì goïi laø ñôøi hieän taïi, taùc duïng ñaõ dieät thì goïi laø ñôøi quaù khöù. Noùi veà Ñaïi khaùc nhau, vò aáy laø luùc caùc phaùp chuyeån bieán ñoái vôùi ñôøi, tröôùc-sau ñoái ñaõi nhau maø kieán laäp teân goïi coù khaùc. Nhö moät ngöôøi nöõ ñoái ñaõi vôùi meï thì goïi laø con gaùi, ñoái ñaõi vôùi con gaùi thì goïi laø meï, Theå tuy khoâng sai khaùc maø do ñoái ñaõi coù khaùc, cho neân ñöôïc teân goïi laø con gaùi vaø meï. Nhö vaäy, caùc phaùp ñoái ñaõi vôùi sau thì goïi laø quaù khöù, ñoái ñaõi vôùi tröôùc thì goïi laø vò lai, ñoái ñaõi caû hai thì goïi laø hieän taïi. Sö aáy ñaõ kieán laäp ñôøi coù taïp loaïn. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì tröôùc-sau ñoái ñaõi nhau trong moãi moät ñôøi coù ba ñôøi, nghóa laø saùt-na tröôùc sau cuûa ñôøi quaù khöù goïi laø quaù khöù-vò lai, khoaûng giöõa goïi laø hieän taïi-vò lai, ba ñôøi töông töï cuõng phaûi nhö vaäy. Phaùp cuûa ñôøi hieän taïi tuy laø moät saùt-na maø ñoái ñaõi sau-ñoái ñaõi tröôùc vaø ñoái ñaõi caû hai, cho neân seõ trôû thaønh ba ñôøi, leõ naøo hôïp vôùi chaùnh lyù hay sao? Noùi veà Töôùng khaùc nhau, ñaõ kieán laäp ba ñôøi cuõng coù taïp loaïn, bôûi vì phaùp cuûa moãi moät ñôøi, vò aáy ñeàu thöøa nhaän coù töôùng cuûa ba ñôøi. Noùi veà loaïi khaùc nhau, lìa töï taùh cuûa phaùp maø noùi thì laáy gì laøm chuûng loaïi, cho neân cuõng phi lyù caùc phaùp höõu vi töø ñôøi vò lai ñeán luùc hieän taïi thì chuûng loaïi tröôùc phaûi dieät, töø ñôøi hieän taïi ñeán luùc quaù khöù thì chuûng loaïi sau phaûi sinh, quaù khöù coù sinh-vò lai coù dieät, leõ naøo hôïp vôùi chaùnh lyù hay sao? Vì vaäy chæ coù caùch kieán laäp thöù ba veà ñôøilaø thích hôïp, bôûi vì caùc haønh cho pheùp coù luùc taùc duïng. Laïi coù ba phaùp, ñoù laø phaùp thieän-phaùp baát thieän-phaùp voâ kyù. Hoûi: Phaùp thieän theá naøo? Ñaùp: Naêm Uaån thieän vaø traïch dieät. Hoûi: Phaùp baát thieän theá naøo? Ñaùp: naêm Uaån baát thieän. Hoûi: Phaùp voâ kyù theá naøo? Ñaùp: naêm uaån voâ kyù vaø Hö khoâng-phi traïch dieät. Nghóa coøn laïi noùi roäng ra nhö phaàn Baát Thieân tröôùc ñaây. Laïi coù ba phaùp, ñoù laø phaùp heä thuoäc coõi Duïc-heä thuoäc coõi saéc-heä thuoäc coõi voâ Saéc. Hoûi: Phaùp heä thuoäc coõi Duïc theá naøo? Ñaùp: Naêm Uaån heä thuoäc coõi Duïc.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 77 462

Hoûi: Phaù heä thuoäc coõi saéc theá naøo? Ñaùp: Naêm Uaån heä thuoäc coõi saéc. Hoûi: Phaùp heä thuoäc coõi voâ Saéc theá naøo? Ñaùp: Boán uaån heä thuoäc coõi voâ Saéc. Nghóa coøn laïi noùi roäng ra cuõng nhö phaàn Baát Thieän tröôùc ñaây. Laïi coù ba phaùp, ñoù laø phaùp Hoïc-phaùp Voâ hoïc-phaùp Phi hoïc phi voâ hoïc. Hoûi: Phaùp Hoïc theá naøo? Ñaùp: Naêm Uaån veà Hoïc. Hoûi: Phaùp voâ hoïc theá naøo? Ñaùp: Naêm Uaån veà Voâ hoïc. Hoûi: Phaùp Phi hoïc phi voâ hoïc theá naøo?

Ñaùp: Naêm Uaån höõu laäu vaø ba voâ vi. Hoûi: Ba phaùp nhö Hoïc... thì nghóa aáy theá naøo? Ñaùp: Hoïc theo ñaïo khoâng tham-saân-si ñeå ñoaïn tham-saân-si laø nghóa cuûa Hoïc; khoâng hoïc theo ñaïo khoâng tham-saân-si maø ñoaïn tham- saân-si, bôûi vì ñaõ hoïc ñoaïn, laø nghóa cuûa voâ hoïc; cuøng vôùi hai loïai naøy traùi nhau, laø nghóa cuûa Phi hoïc phi voâ hoïc. Laïi nöõa, duøng ñaïo khoâng coù aùi, hoïc ñoaïn aùi- khoâng phaûi laø söï cuûa aùi, laø nghóa cuûa Hoïc; duøng ñaïo khoâng coù aùi hoïc ñoaïn aùi, laø ngaên chaën ñaïo voâ hoïc; khoâng phaûi laø söï cuûa aùi, laø ngaên chaën ñaïo theá tuïc. Duøng ñaïo khoâng coù aùi; khoâng hoïc ñoaïn aùi bôûi vì ñaõ hoïc ñoaïn, cuõng khoâng phaûi laø söï cuûa aùi, laø nghóa cuûa voâ hoïc; duøng ñaïo khoâng coù aùi-khoâng hoïc ñoaïn aùi, laø ngaên chaën ñaïo Hoïc; khoâng phaûi laø söï cuûa aùi, laø ngaên chaën ñaïo theá tuïc. Ngöôïc laïi vôùi hai loaïi naøy, laø nghóa cuûa Phi hoïc phò voâ hoïc. Laïi nöõa, hoïc ñoaïn phieàn naõo-hoïc hieän quaùn veà Ñeá laø nghóa cuûa Hoïc; khoâng hoïc ñoaïn phieàn naõo bôûi vì ñaõ hoïc ñoaïn, cuõng khoâng hoïc hieän quaùn veà Ñeá, bæ vì ñaõ hoïc hieän quaùn veà Ñeá, laø nghóa cuûa voâ hoïc; ngöôïc laïi vôùi hai loaïi naøy laø nghóa cuûa Phi hoïc phi voâ hoïc. Laïi nöõa, hoïc ñoaïn hai mong caàu laø mong caàu duïc laïc-mong caàu quaû baùo, hoïc ñaày ñuû moät mong caàu ñoù laø mong caàu phaïm haïnh, laø nghóa cuûa Hoïc; khoâng hoïc ñoaïn hai mong caàu bôûi vì ñaõ hoïc ñoaïn, khoâng hoïc ñaày ñuû moät mong caàu bôûi vì ñaõ hoïc ñaày ñuû, laø nghóa cuûa Voâ hoïc; ngöôïc laïi vôùi hai loaïi naøy laø nghóa cuûa Phi hoïc phi voâ hoïc. Laïi nöõa, neáu trong söï noái tieáp nhau coù maéc phaûi phieàn naõo, cuõng coù ñöôïc ñaïo voâ laäu ñaït ñöôïc, khoâng hoïc ñoaïn phieàn naõo bôûi vì ñaõ hoïc ñoaïn, laø nghóa cuûa Voâ hoïc; ngöôïc laïi vôùi hai loaïi naøy laø nghóa cuûa Phi hoïc phi voâ hoïc. Laïi nöõa, neáu trong söï noái tieáp nhau chöa lìa tham aùi, coù

ñaïo voâ laäu ñaït ñöôïc maø hoïc ñoaïn tham aùi, laø nghóa cuûa Hoïc; neáu trong söï noái tieáp nhau ñaõ lìa tham aùi maø coù ñaïo voâ laäu ñaït ñöôïc, khoâng hoïc ñoaïn tham aùi, bôûi vì ñaõ hoïc ñoaïn, laø nghóa cuûa Voâ hoïc; ngöôïc laïi vôùi hai loaïi naøy laø nghóa cuûa Phi hoïc phi voâ hoïc. Laïi nöõa, Kieán ñaïo-Tu ñaïo thaâu nhieáp laø nghóa cuûa Hoïc, ñaïo voâ hoïc thaâu nhieáp laø nghóa cuûa Voâ hoïc; ngöôïc laïi vôùi hai loaïi naøy laø nghóa cuûa phaät phaùp. Laïi nöõa, kieán ñòa-Tu ñòa thaâu nhieáp laø nghóa cuûa Hoïc, ñòa voâ thaâu nhieáp laø nghóa cuûa voâ hoïc, ngöôïc laïi vôùi hai loaïi naøy laø nghóa cuûa phaät phaùp. Laïi nöõa, Vò tri ñöông tri caên vaø Dó tri caên thaâu nhieáp laø nghóa cuûa Hoïc, Cuï tri caên thaâu nhieáp laø nghóa cuûa voâ hoïc, ngöôïc laïi vôùi hai loaïi naøy laø nghóa cuûa phaät phaùp. Laïi nöõa, caùc ñaïo voâ laäu trong thaân naêm Thaùnh giaû Tuøy tín haønh- Tuøy phaùp haønh-Tín thaéng giaûi-kieán chí-Thaân chöùng, laø nghóa cuûa Hoïc; caùc ñaïo voâ laäu trong thaân hai Thaùnh giaû Tueä giaûi thoaùt-Caâu giaûi thoaùt, laø nghóa cuûa Voâ hoïc; ngöôïc laïi vôùi hai loaïi naøy laø nghóa cuûa Phaät. Laïi nöõa, boán Höôùng vaø ba quaû tröôùc, caùc ñaïo voâ laäu trong thaân baûy Thaùnh giaû naøy laø nghóa cuûa Hoïc; caùc ñaïo voâ laäu trong thaân Thaùnh giaû ôû quaû thöù tö, laø nghóa cuûa voâ hoïc; ngöôïc laïi vôùi hai loaïi naøy laø nghóa cuûa phaät phaùp. laïi nöõa, caùc ñaïo

voâ laäu trong möôøi taùm Thaùnh giaû thuoäc Hoïc laø nghóa cuûa Hoïc, caùc ñaïo voâ laäu trong thaân chín Thaùnh giaû thuoäc voâ hoïc laø nghóa cuûa Voâ hoïc; ngöôïc laïi vôùi hai loaïi naøy laø nghóa cuûa phaät phaùp. Hoûi: Ngöôøi truù trong quaû Hoïc cho ñeán luùc chöa phaùt khôûi ñaïo cuûa thaéng quaû, caùc ñaïo voâ laäu taïi sao goïi laø Hoïc? Ñaùp: Bôûi vì chuûng töû (A theá da). Hoïc haõy coøn chöa döùt, cho neân ñaïo voâ laäu aáy cuõng ñöôïc goïi laø Hoïc. Laïi coù ba phaùp do kieán maø ñoaïn-do tu maø ñoaïn vaø khoâng ñoaïn. Hoûi: Phaùp do kieán maø ñoaïn theá naøo? Ñaùp: Tuøy tín haønh-Tuøy phaùp haønh-Hieän quaùn bieân-Nhaãn ñaõ ñoaïn. Ñieàu naøy theá naøo? Nghóa laø taùm möôi taùm tuøy mieân vaø taâm-taâm sôû phaùp töông öng vôùi noù do kieán maø ñoaïn, noù ñaõ cuøng daáy khôûi baát öông öng haønh, ñoù goïi laø phaùp do kieán maø ñoaïn. Hoûi: Phaùp do tu maø ñoaïn theá naøo? Ñaùp: Hoïc thaáy daáu tích do tu maø ñoaïn. Ñieàu naøy theá naøo? Nghóa laø möôøi tuøy mieân do tu maø ñoaïn, vaø chuùng ñaõ cuøng daáy khôûi hai nghieäp thaân-nöõ töông öng vôùi chuùng, chuùng ñaõ cuøng daáy khôûi baát töông öng haønh, cuøng vôùi caùc phaùp höõu laäu khoâng nhieãm oâ, ñoù goïi laø phaùp do tu maø ñoaïn. Hoûi: Phaùp khoâng ñoaïn theá naøo?

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 77 464

Ñaùp: Naêm Uaån voâ laäu vaø ba voâ vi. Nghóa coøn laïi noùi roäng ra nhö phaàn Baát Thieän tröôùc ñaây. Boán Ñeá, ñoù laø khoå ñeá-taäp ñeá-Dieät ñeá-Ñaïo ñeá. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Vì phaân bieät roäng veà nghóa trong kinh. Nghóa laø trong kinh noùi coù boán Thaùnh ñeá, tuy noùi ra nhö vaäy maø khoâng bieän giaûi roäng ra, kinh laø nôi nöông töïa caên baûn cuûa luaän naøy, ñieàu trong kinh chöa giaûi thích thì nay caàn phaûi giaûi thích, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Nhö vaäy, töï taùnh cuûa boán Ñeá theá naøo? Ñaùp: Caùc luaän sö A-tyø-ñaït-ma noùi: “Naêm Thuû uaån laø khoå ñeá, nhaân höõu laäu laø Taäp ñeá, Traïch dieät nhaân aáy laø Dieät ñeá, phaùp Hoïc-voâ hoïc laø Ñaïo ñeá.”. Phaùi Thí Duï noùi: “Caùc danh-saéc laø khoå ñeá, nghieäp-phieàn naõo laø Taäp ñeá, nghieäp-phieàn naõo heát laø Dieät ñeá, Xa-ma-tha vaø Tyø-baùt-xaù-na laø Ñaïo ñeá”. Luaän giaû Phaân bieät ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Neáu coù taùm töôùng khoå laø khoå- laø Khoå ñeá, phaùp höõu laäu khaùc laø Khoå-khoâng phaûi laø khoå ñeá; daãn ñeán aùi cuûa thaân ñôøi sau laø taäp-laø taäp ñeá, aùi coøn laïi vaø nhaân höõu laäu khaùc laø taäp-khoâng phaûi laø Taäp ñeá; daãn ñeán aùi cuûa thaân ñôøi sau khoâng coøn laø dieät-laø dieät ñeá, aùi khaùc khoâng coøn vaø nhaân höõu laäu khaùc coøn laø dieät-khoâng phaûi laø Dieät ñeá; hoïc taùm chi Thaùnh ñaïo laø ñaïo-laø Ñaïo ñeá, phaùp Hoïc khaùc vaø taát caû phaùp voâ hoïc laø ñaïo-khoâng phaûi laø Ñaïo ñeá”. Neáu noùi nhö vaäy thì caùc A-la-haùn chæ thaønh töïu khoå ñeá-Dieät ñeá, khoâng thaønh töïu Taäp ñeá-Ñaïo ñeá. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì daãn ñeán aùi cuûa thaân ñôøi sau thì caùc A-la-haùn ñaõ ñoaïn heát, hoïc taùm chi Thaùnh ñaïo luùc ñaït ñöôïc quaû A-la-haùn ñeàu ñaõ xaû boû. Toân giaû Dieäu AÂm ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Neáu rôi vaøo naêm Uaån noùi tieáp nhau cuûa mình, hoaëc rôi vaøo naêm Uaån noái tieáp nhau nôi khaùc, hoaëc caùc Uaån thuoäc trí höõu tình vaø thuoäc trí voâ tình, nhö vaäy taát caû ñeàu laø khoå-laø khoå ñeá. Ngöôøi tu quaùn haønh luùc

daáy khôûi Hieän quaùn, chæ quaùn xeùt naêm Uaån rôi vaøo söï noái tieáp nhau cuûa mình laø khoå, khoâng quaùn xeùt naêm Uaån rôi vaøo söï noái tieáp nhau nôi khaùc, vaø caùc Uaån thuoäc trí voâ tình laø khoå. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì haønh töôùng böùc thieát laø hieän quaùn veà khoå, rôi vaøo söï noái tieáp nhau nôi khaùc vaø Uaån thuoäc trí voâ tình, ñoái vôùi söï noái tieáp nhau cuûa mình khoâng phaûi laø böùc thieát". Trong Luaän Sinh trí ñöa ra caùch noùi nhö vaäy? Uaån noái tieáp nhau cuûa mình heát söùc böùc thieát ñoái vôùi mình, khoâng phaûi laø Uaån noái tieáp nôi khaùc vaø Uaån thuoäc trí voâ tình, khoâng phaûi laø lìa töï thaân maø nôi khaùc vaø phi tình coù theå böùc thieát laãn nhau, khoâng coù töï thaân thì nôi khaùc vaø phi tình böùc thieát nôi naøo? Do ñoù, luùc Hieän quaùn chæ quaùn naêm Uaån rôi

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 77 465

vaøo söï noái tieáp nhau cuûa mình laø Khoå chöù khoâng phaûi laø nôi khaùc. Neáu rôi vaøo nhaân naêm Uaån noái tieáp nhau cuûa mình, hoaëc rôi vaøo nhaân naêm Uaån noái tieáp nhau nôi khaùc, hoaëc nhaân cuûa caùc Uaån thuoäc trí höõu tình vaø thuoäc trí voâ tình, nhö vaäy taát caû ñeàu laø taäp-laø Taäp ñeá. Ngöôøi tu quaùn haønh luùc daáy khôûi Hieän Quaùn, chæ quaùn nhaân naêm Uaån rôi vaøo söï noái tieáp nhau cuûa mình laø Taäp, khoâng quaùn nhaân naêm Uaån rôi vaøo söï noái tieáp nhau nôi khaùc vaø nhaân cuûa caùc Uaån thuoäc trí voâ tình laø Taäp. Neáu rôi vaøo naêm Uaån noái tieáp nhau cuûa mình khoâng coøn, hoaëc rôi vaøo naêm Uaån noái tieáp nhau nôi khaùc khoâng coøn, hoaëc rôi vaøo caùc Uaån thuoäc trí höõu tình vaø thuoäc voâ tình khoâng coøn, nhö vaäy taát caû ñeàu laø dieät-laø Dieät ñeá. Ngöôøi tu quaùn haønh luùc daáy khôûi Hieän quaùn, chæ quaùn naêm Uaån rôi vaøo söï noái tieáp nhau cuûa mình khoâng coøn laø Dieät, khoâng quaùn naêm Uaån rôi vaøo söï noái tieáp nhau nôi khaùc khoâng coøn,vaø caùc Uaån thuoäc trí voâ tình khoâng coøn laø Dieät. Neáu rôi vaøo naêm Uaån ñoái trò noái tieáp nhau cuûa mình, hoaëc rôi vaøo naêm Uaån ñoái trò noái tieáp nhau nôi khaùc, hoaëc coù uaån ñoái trò thuoäc trí höõu tình vaø thuoäc trí voâ tình, nhö vaäy taát caû ñeàu laø ñaïo-laø ñaïo ñeá. Ngöôøi tu quaùn haønh luùc daáy khôûi Hieän quaùn, chæ quaùn naêm Uaån ñoái trò rôi vaøo söï noái tieáp nhau cuûa mình laø Ñaïo, khoâng quaùn rôi vaøo söï noái tieáp nôi khaùc vaø caùc Uaån ñoái trò thuoäc trí voâ tình laø Ñaïo". Noùi nhö vaäy thì neáu rôi vaøo naêm Uaån noái tieáp nhau cuûa mình, hoaëc rôi vaøo naêm Uaån noái tieáp nhau nôi khaùc, hoaëc caùc Uaån thuoäc trí höõu tình vaø thuoäc voâ tình, nhö vaäy taát caû ñeàu laø khoå, laø khoå ñeá. Ngöôøi tu quaùn haønh luùc daáy khôûi hieän quaùn, ñeàu quaùn laø Khoå. Hoûi: Haønh töôùng böùc thieát laø Hieän quaùn veà khoå, rôi vaøo söï noái tieáp nhau nôi khaùc vaø Uaån thuoäc trí voâ tình, ñoái vôùi söï noái tieáp nhau cuûa mình ñaõ khoâng phaûi laø böùc thieát, ngöôøi tu quaùn haønh luùc daáy khôûi Hieän quaùn taïi sao cuõng quaùn laø Khoå? Ñaùp: Giaû söû luùc aáy ñoái vôùi baûn thaân khoâng coù theå böùc thieát cuõng quaùn laø khoå. Nguyeân côù theá naøo. bôûi vì töø voâ thæ ñeán nay ñoái vôùi taát caû khoå ñeàu khôûi leân voâ trí, vì ñoái trò voâ trí ñeàu caàn phaûi khôûi leân trí; töø voâ thæ ñeán nay ñoái vôùi taát caû khoå ñeàu khôûi leân do döï, vì ñoái trò do döï ñeàu caàn phaûi

khôûi leân quyeát ñònh; töø voâ thæ ñeán nay ñoái vôùi taát caû khoå ñeàu khôûi leân phí baùng, vì ñoái trò phæ baùng ñeàu caàn phaûi khôûi leân nieàm tin. Vì vaäy caàn phaûi quaùn khaép nôi taát caû laø khoå, huoáng hoà luùc aáy ñoái vôùi baûn thaân cuõng coù theå böùc thieát. Nguyeân coù theá naøo? Bôûi vì neáu coù bò ngöôøi khaùc va chaïm ñaùnh ñaäp thì cuõng naûy sinh ñau khoå heát söùc, leõ naøo khoâng phaûi laø böùc thieát? Neáu coù luùc goã ñaù gaïch ngoùi... giöõa baàu trôøi rôi xuoáng treân thaân mình, cuõng sinh ra ñau khoå, leõ naøo khoâng phaûi laø böùc thieát. Ñaõ

coù nghóa böùc thieát ñoái vôùi söï noái tieáp nhau cuûa mình, cho neân luùc Hieän quaùn cuõng quaùn laø khoå. Neáu rôi vaøo nhaân naêm Uaån noái tieáp nhau cuûa mình, hoaëc rôi vaøo nhaân naêm Uaån noái tieáp nhau nôi khaùc, hoaëc rôi vaøo nhaân caùc Uaån thuoäc trí höõu tình vaø thuoäc trí voâ tình, nhö vaäy taát caû ñeàu laø taäp-laø taäp ñeá. Ngöôøi tu quaùn haønh luùc daáy khôûi Hieän quaùn ñeàu quaùn laø Taäp. Neáu rôi vaøo naêm Uaån noái tieáp nhau cuûa mình khoâng coøn, hoaëc rôi vaøo naêm uaån noái tieáp nhau nôi khaùc khoâng coøn, hoaëc caùc Uaån thuoäc trí höõu tình vaø thuoäc trí voâ tình khoâng coøn, nhö vaäy taát caû ñeàu laø dieät-laø Dieät ñeá. Ngöôøi tu quaùn haønh luùc khôûi hieän quaùn ñeàu quaùn laø Dieät. Neáu rôi vaøo ñoái trò naêm Uaån noái tieáp nhau cuûa mình, hoaëc rôi vaøo ñoái trò naêm Uaån noái tieáp nhau nôi khaùc, hoaëc ñoái trò caùc Uaån thuoäc trí höõu tình vaø thuoäc trí voâ tình, nhö vaäy taát caû ñeàu laø ñaïo-laø Ñaïo ñeá. Ngöôøi tu quaùn haønh luùc daáy khôûi Hieän quaùn ñeàu quaùn laø Ñaïo. Nhö vaäy goïi laø boån taùnh töôùng phaàn-töï Theå ngaõ vaät-töï taùnh cuûa boán Ñeá. Ñaõ noùi veà töï taùnh, nguyeân côù nay seõ noùi ñeán. Hoûi: Vì sao goïi laø Ñeá, Ñeá laø nghóa gì? Ñaùp: Nghóa veà Thaä laø nghóa cuûa Ñeá, nghóa veà Chaân-nghóa veà Nhö- nghóa veà khoâng ñieân ñaûo-nghóa khoâng coù hö doái laø nghóa cuûa Ñeá. Hoûi: Neáu nghóa veà Thaät laø nghóa cuûa Ñeá, cho ñeán nghóa khoâng coù hö doái laø nghóa cuûa Ñeá, thì hö khoâng-Phi traïch dieät cuõng coù nghóa veà Thaät cho ñeán nghóa khoâng coù hö doái, taïi sao Ñöùc Theá Toân khoâng thieát laäp laø Ñeá? Ñaùp: Neáu phaùp laø khoå-laø nhaân cuûa khoå, laø khoâng coøn khoå-laø ñoái trò vôùi khoå, thì Ñöùc Theá Toân thieát laäp laø Ñeá; Hö khoâng-Phi traïch dieät khoâng phaûi laø khoå-khoâng phaûi laø nhaân cuûa khoå, khoâng phaûi laø khoâng coøn khoå-khoâng phaûi laø ñoái trò vôùi khoå, cho neân Ñöùc Theá Toân khoâng thieát laäp laø Ñeá. Laïi nöõa, neáu phaùp laø uaån-laø nhaân cuûa Uaån-laø Uaån khoâng coøn-laø ñoái trò vôùi Uaån thì thieát laäp laø Ñeá, Hö khoâng-Phi traïch dieät khoâng phaûi laø Uaån-khoâng phaûi laø nhaân cuûa Uaån-khoâng phaûi laø Uaån khoâng coøn-khoâng phaûi laø ñoái trò vôùi Uaån cho neân khoâng thieát laäp laø Ñeá. Laïi nöõa, neáu phaùp laø taät beänh-laø nhaân cuûa taät beänh-laø trung höõu töø heát taät beänh- laø ñoái trò taät beänh cho neân khoâng thieát laäp laø Ñeá. Laïi nöõa, neáu phaùp laø ung nhoït-muõi teân naõo haïi gaây tai hoïa, laø nhaân cuûa ung nhoït-muõi teân naõo haïi gaây tai hoïa, laø töø heát ung nhoït-muõi teân naõo haïi gaây tai hoïa, laø ñoái trò ung nhoït-muõi teân naõo haïi gaây tai hoïa thì thieát laäp laø Ñeá; Hö khoâng-Phi traïch dieät ñoái vôùi nhöõng ñieàu aáy khoâng phaûi, cho neân khoâng

thieát laäp laø Ñeá. Laïi nöõa, neáu phaùp laø gaùnh naëng, laø luoân luoân mang gaùnh naëng, laø khoâng coøn gaùnh naëng laø ñoái trò gaùnh naëng thì thieát laäp laø Ñeá; Hö khoâng-

phi traïch dieät ñoái vôùi nhöõng ñieàu aáy ñeàu khoâng phaûi, cho neân khoâng thieát laäp laø Ñeá. Laïi nöõa, neáu phaùp laø bôø beân naøy-laø bôø baân kia, laø doøng soâng-laø thuyeàn beø thì thieát laäp laø Ñeá; Hö khoâng-Phi traïch dieät ñoái vôùi nhöõng ñieàu aáy ñeàu khoâng phaûi, cho neân khoâng thieát laäp laø Ñeá. Laïi nöõa, neáu phaùp laø khoå-laø nhaân cuûa khoå, laø ñaïo-laø quaû cuûa ñaïo thì thieát laäp laø Ñeá; Hö khoâng-Phi traïch dieät khoâng phaûi laø Khoå-khoâng phaûi laø nhaân cuûa khoå, khoâng phaûi laø ñaïo-khoâng phaûi laø quaû cuûa ñaïo, cho neân khoâng thieát laäp laø Ñeá. Laïi nöõa, neáu phaùp coù taùnh cuûa nhaân-taùnh cuûa quaû thì thieát laäp laø Ñeá; Hö khoâng-Phi traïch dieät khoâng coù taùnh cuûa nhaân-taùnh cuûa quaû, cho neân khoâng thieát laäp laø Ñeá. Laïi nöõa, Hö khoâng-Phi traïch dieät laø voâ laäu cho neân khoâng phaûi laø Khoå-Taäp ñeá, laø voâ kyù cho neân khoâng phaûi laø Dieät ñeá, laø voâ vi cho neân khoâng phaûi laø Ñaïo ñeá. Laïi nöõa, Hö khoâng-Phi traïch dieät khoâng rôi vaøo thôøi gian cho neân khoâng phaûi laø ba Ñeá, voâ kyù cho neân khoâng phaûi laø Dieät ñeá. Laïi nöõa, Hö khoâng-Phi traïch dieät khoâng phaûi laø voâ kyù cho neân khoâng phaûi laø Dieät ñeá. Laïi nöõa, Hö khoâng-Phi traïch dieät khoâng phaûi laø töï taùnh cuûa Uaån cho neân khoâng phaûi laø ba ñeá, voâ kyù cho neân khoâng phaûi laø Dieät ñeá. Laïi nöõa, Hö khoâng-Phi traïch dieät khoâng tuøy theo khoå cho neân khoâng phaûi laø ba ñeá, voâ kyù cho neân khoâng phaûi laø Dieät ñeá. Laïi nöõa, neáu phaùp laø taø kieán vaø sôû duyeân cuûa tueä voâ laäu thì thieát laäp vaø Ñeá; Hö khoâng-Phi traïch dieät khoâng phaûi laø taø kieán vaø sôû duyeân cuûa tueä voâ laäu, cho neân khoâng thieát laäp laø Ñeá. Laïi nöõa, neáu phaùp laø voâ minh vaø sôû duyeân cuûa voâ minh thì thieát laäp laø Ñeá; Hö khoâng-Phi traïch dieät khoâng phaûi laø voâ minh vaø sôû duyeân cuûa minh, cho neân khoâng thieát laäp laø Ñeá. Laïi nöõa, neáu phaùp laø söï taïp nhieãm vaø söï thanh tònh thì thieát laäp laø Ñeá; Hö khoâng-Phi traïch dieät khoâng phaûi laø söï taïp nhieãm vaø söï thanh tònh, cho neân khoâng thieát laäp laø Ñeá. Laïi nöõa, neáu phaùp laø söï ñaùng vui möøng vaø söï ñaùng chaùn ngaùn thì thieát laäp laø Ñeá; Hö khoâng-Phi traïch dieät khoâng phaûi laø söï ñaùng vui möøng vaø söï ñaùng chaùn ngaùn, cho neân khoâng thieát laäp laø Ñeá. Laïi nöõa, neáu phaùp laø söï taùc yù vui möøng vaø söï taùc yù chaùn ngaùn thì thieát laäp laø Ñeá; Hö khoâng-Phi traïch dieät khoâng phaûi laø söï taùc yù vui möøng vaø söï taùc yù chaùn ngaùn, cho neân khoâng thieát laäp laø Ñeá. Hoûi: Neáu nghóa khoâng ñieân ñaûo laø nghóa cuûa Ñeá, thì boán loaïi ñieân ñaûo seõ khoâng phaûi laø Ñeá thaâu nhieáp. Nghieân côù theá naøo? Bôûi vì ñieân ñaûo maø chuyeån. Ñaùp: Bôûi vì duyeân khaùc cho neân thieát laäp laø ñieân ñaûo; bôûi vì duyeân khaùc cho neân laø do Ñeá maø thaâu nhieáp, nghóa laø do ba duyeân cho neân thieát laäp laø ñieân ñaûo:

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 77 468

1. Quyeát ñònh vöôït qua. 2. Taêng theâm nhieàu. 3. Luoân luoân traùi ngöôïc. Laø coù-laø thaät töông öng vôùi Thaät töôùng cho neân laø Ñeá thaâu nhieáp. Laïi nöõa, noù ñoái vôùi voâ thöôøng chaáp laø thöôøng-khoå chaáp laø vui-baát tònh chaáp laø tònh-voâ ngaõ chaáp laø ngaõ, cho neân thieát laäp laø ñieân ñaûo; bôûi vì coù taùnh cuûa nhaân-taùnh cuûa quaû, cho neân laø Ñeá thaâu nhieáp. Hoûi: Neáu nghóa khoâng coù hö doái laø nghóa cuûa Ñeá, thì nhöõng lôøi hö doái ñuùng ra khoâng phaûi laø Ñeá thaâu nhieáp. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì hö doái maø chuyeån. Ñaùp: Bôûi vì duyeân khaùc cho neân thieát laäp lôøi noùi hö doái, nghóa laø traùi vôùi suy nghó cuûa mình maø löøa doái meâ hoaëc ngöôøi khaùc; bôûi vì duyeân khaùc cho neân laø do Ñeá thaâu nhieáp, ñoù laø coù-laø thaät töông öng vôùi Thaät töôùng. Laïi nöõa, bôûi vì duyeân khaùc cho neân thieát laäp lôøi noùi hö doái, nghóa laø khoâng thaáy noùi thaáy-thaáy noùi khoâng thaáy, khoâng nghe noùi nghe-nghe noùi khoâng nghe, khoâng hieåu noùi hieåu-hieåu noùi khoâng hieåu, khoâng bieát noùi bieát-bieát noùi khoâng bieát; bôûi vì duyeân khaùc cho neân laø do Ñeá thaâu nhieáp, ñoù laø coù taùnh cuûa nhaân-taùnh cuûa quaû. Vì vaäy, nghóa veà Thaät laø nghóa cuûa Ñeá, cho ñeán nghóa khoâng coù hö doái laø nghóa cuûa Ñeá. Hoûi: Taïi sao kieán laäp boán Thaùnh ñeá naøy, vì döïa vaøo söï thaät, vì döïa vaøo nhaân quaû, hay vì döïa vaøo hieän quaùn maø kieán laäp? Giaû söû nhö vaäy thì coù gì sai? Caû ba ñeàu coù sai laàm. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì neáu döïa vaøo söï thaät maø kieán laäp, thì Ñeá phaûi coù ba, ñoù laø Khoå-Taäp ñeá, khoâng coù Theå rieâng bieät cho neân hôïp laïi laøm moät, Dieät laø thöù hai, Ñaïo laø thöù ba, vì vaäy coù ba ñeá. Neáu döïa vaøo nhaân quaû maø kieán laäp, thì Ñeá phaûi coù naêm, ñoù laø phaùp höõu laäu coù nhaân quaû rieân bieät cho neân ñaõ thieát laäp laøm hai, caùc ñaïo voâ laäu cuõng coù nhaân quaû neân phaân ra laøm hai, Dieät laø thöù naêm, cho neân coù naêm Ñeá. Neáu döïa vaøo hieän quaùn maø kieán laäp, thì Ñeá phaûi coù taùm, ñoù laø Sö Du-giaø tieán vaøo phaàn vò hieän quaùn, tröôùc laø quaùn rieâng bieät veà khoå cuûa coõi Duïc, sau ñoù quaùn keát hôïp veà khoå cuûa coõi Saéc- Voâ Saéc; tröôùc laø quaùn rieâng bieät veà nhaân cuûa caùc haønh coõi Duïc, sao ñoù quaùn keát hôïp veà nhaân cuûa caùc haønh coõi saéc-voâ Saéc; tröôùc laø quaùn rieâng bieät veà dieät caùc haønh cuûa coõi Duïc, sau ñoù quaùn keát hôïp veà dieät caùc haønh cuûa coõi saéc-voâ Saéc; tröôùc laø quaùn rieâng bieät veà ñoái trò caùc haønh cuûa coõi Duïc, sau ñoù quaùn keát hôïp veà ñoái trò caùc haønh cuûa coõi Saéc-Voâ Saéc, cho neân coù taùm Ñeá. Ñaùp: Neân ñöa ra caùch noùi naøy: Boán Thaùnh ñeá naøy döïa vaøo nhaân quaû maø kieán laäp.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 77 469

Hoûi: Neáu nhö vaäy thì phaûi coù naêm Ñeá chöù khoâng phaûi laø boán? Ñaùp: Nhaân quaû Thaùnh ñaïo hôïp laïi kieán laäp laøm moät cho neân Ñeá coù boán chöù khoâng phaûi laø naêm, ñoù laø taùnh nhaân-taùnh quaû cuûa ñaïo voâ laäu ñeàu laø haønh coù naêng löïc höôùng ñeán dieät hoaøn toaøn sinh laõo beänhh töû vaø quaû baùo khoå cuûa theá gian, cho neân hôïp laïi thieát laäp laøm moät. Hoûi: Neáu nhö

vaäy thì taùnh nhaân-taùnh quaû höõu laäu ñeàu laø haønh coù naêng löïc höôùng ñeán Taäp löu chuyeån sinh laõo beänh töû vaø quaû baùo khoå cuûa theá gian, cuõng phaûi hôïp laïi laøm moät, Ñeá leõ ra chæ coù ba? Ñaùp: Tuy laø nhö vaäy maø haønh töôùng coù rieâng-coù chung, cho neân kieán laäp Thaùnh ñeá chæ coù boán, nghóa laø ñoái vôùi taùnh quaû höõu laäu coù boán haønh töôùng: 1. Nhaân. 2. Taäp. 3. Sinh. 4. Duyeân. Ñoái vôùi taùnh nhaân-taùnh quaû cuûa ñaïo voâ laäu, toaøn boä chæ coù boán haønh töôùng: 1. Ñaïo. 2. Nhö. 3. Haønh. 4. Xuaát. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Bôûi vì ba duyeân cho neân kieán laäp boán Ñeá: 1. Bôûi vì söï thaät. 2. Bôûi vì nhaân quaû. 3. Bôûi vì phæ baùng vaø tin töôûng. Bôûi vì söï thaät, nghóa laø boán Ñeá naøy thaät söï coù hai: 1. Höõu laäu. 2. Voâ laäu. Bôûi vì nhaân quaû, nghóa laø söï höõu laäu coù taùnh nhaân quaû, taùnh quaû thieát laäp khoå ñeá, taùnh nhaân thieát laäp Taäp ñeá. Trong söï voâ laäu coù hai chuûng loaïi: 1. Coù taùnh nhaân-coù taùnh quaû. 2. Coù taùnh quaû-khoâng coù taùnh nhaân. Coù taùnh nhaân-coù taùnh quaû thì thieát laäp Ñaïo ñeá, coù taùnh quaû-khoâng coù taùnh nhaân htì thieát laäp Dieät ñeá. Hoûi: Vì sao taùnh nhaân-taùnh quaû cuûa söï höõu laäu ñeàu thieát laäp moät Ñeá, taùnh nhaân-taùnh quaû cuûa ñaïo voâ laäu hôïp laïi thieát laäp moät Ñeá?

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 77 470

Ñaùp: Bôûi vì duyeân vaøo ñoù maø phæ baùng vaø tin töôûng coù rieâng-coù chung, nghóa laø ñoái vôùi taùnh nhaân-taùnh quaû höõu laäu ñeàu daáy khôûi phæ baùng khaùc nhau: 1. Ñoái vôùi taùnh quaû phæ baùng thaät söï khoâng phaûi laø khoå. 2. Ñoái vôùi taùnh nhaân phæ baùng thaät söï khoâng phaûi laø Taäp. Laïi ñoái vôùi taùnh nhaân- taùnh quaû höõu laäu ñeàu phaùt sinh nieàm tin khaùc nhau: 1. Ñoái vôùi taùnh quaû tin thaät söï laø khoå. 2. Ñoái vôùi taùnh nhaân tin thaät söï laø Taäp. Ñoái vôùi taùnh nhaân-taùnh quaû cuûa ñaïo voâ laäu, daáy khôûi chung moät söï phæ baùng ñoù laø phæ baùng khoâng phaûi laø Ñaïo, phaùt sinh chung moät nieàm tin ñoù laø tin töôûng ñuùng laø Ñaïo. Vì vaäy do ba duyeân maø kieán laäp boán Ñeá. Laïi coù ngöôøi noùi: DöïÏa vaøo hieän quaùn maø kieán laäp boán Ñeá. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì Thaùnh ñeá phaûi coù taùm chöù khoâng phaûi laø boán? Ñaùp: Haønh töôùng cuûa Ñeá gioáng nhau cho neân coù boán chöù khoâng phaûi laø taùm, nghóa laø khoå cuûa coõi Duïc vaø khoå cuûa coõi saéc-voâ Saéc, tuy hieän quaùn khaùc nhau maø cuøng laø khoå ñeá, vaø cuøng laø nhöõng haønh töôùng cuûa khoå ñaõ quaùn, cho neân hôïp laïi thieát laäp laøm moät; nhaân cuûa caùc haønh coõi Duïc vaø nhaân cuûa caùc haønh coõi saéc-voâ Saéc, tuy hieän quaùn khaùc nhau maø cuøng laø Taäp ñeá, vaø cuøng laø nhöõng haønh töôùng cuûa nhaân ñaõ quaùn, cho neân hôïp laïi thieát laäp laøm moät caùc haønh dieät cuûa coõi Duïc vaø caùc haønh dieät cuûa coõi saéc-voâ Saéc, tuy hieän quaùn khaùc nhau maø cuøng laø Dieät ñeá, vaø cuøng laø nhöõng haønh töôùng cuûa dieät ñaõ quaùn, cho neân hôïp laïi thieát laäp laøm moät, caùc haønh ñoái trò cuûa coõi Duïc vaø caùc haønh ñoái trò cuûa coõi saéc-voâ Saéc, tuy hieän quaùn khaùc nhau maø cuøng laø Ñaïo ñeá, vaø cuøng laø nhöõng haønh töôùng cuûa ñaïo ñaõ quaùn, cho neân hôïp laïi thieát laäp laøm moät. Vì vaäy, döïa vaøo Hieän quaùn maø kieán laäp boán Ñeá chöù khoâng theâm-khoâng bôùt. Hoûi: Khoå-taäp-dieät-ñaïo ñeáu coù töôùng gì? Ñaùp: Hieáp Toân giaû noùi: “Böùc

baùch laø töôùng cuûa khoå, sinh tröôûng laø töôùng cuûa Taäp, tòch tónh laø töôùng cuûa Dieät, xuaát ly laø töôùng cuûa Ñaïo". Toân giaû Theá Höõu ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: "Löu chuyeån laø töôùng cuûa khoå, coù theå chuyeån laø töôùng cuûa Taäp, döøng laïi laø töôùng cuûa Dieät, hoaøn dieät laø töôùng cuûa Ñaïo". Laïi ñöa ra caùch noùi naøy: "Sinh döïa vaøo löu chuyeån laø töôùng cuûa khoå, coù theå chuyeån döïa vaøo sinh laø töôùng cuûa Taäp, sinh döïa vaøo döøng laïi laø töôùng cuûa Dieät, coù theå dieät döïa vaøo sinh laø töôùng cuûa Ñaïo". Ñaïi ñöùc noùi raèng: "Ñoái vôùi söï coù thaät kieán laäp teân goïi cuûa Ñeá, nghóa laø naêm Thuû uaån, nhö hoøn saét raát noùng laáy ra töø loø löûa; do

ba khoå maø thuaän theo khoå löu chuyeån chìm vaøo bieån khoå, laãn loän vôùi khoå maø truù, nhö khoå hôïp thnaøh; gioáng nhö hoøn saét, cuøng vôùi löûa hôïp laïi cho neân theá maïnh cuûa löûa ñuoåi theo raát noùng nhö löûa. Naêm Thuû uaån naøy cuõng laïi nhö vaäy, cuøng vôùi khoå keát hôïp cho neân nhö khoå hôïp thaønh, vì vaäy cuøng vôùi khoå keát hôïp laø töôùng cuûa khoå ñeá. Nhö vaäy khoå uaån töø phieàn naõo sinh ra, do nghieäp chuyeån bieán maø löu chuyeån qua caùc neûo, noái tieáp nhau töø voâ thæ, cho neân luoân luoâ sinh ra vaø chuyeån bieán laø töôùng cuûa Taäp ñeá, phieàn naõo-nghieäp naøy cuoái cuøng lìa boû, vì vaäy sinh khoâng coøn löu chuyeån ñoái vôùi caùc neõo, cho neân khoâng löu chuyeån laø töôùng cuûa Dieät ñeá. Tu giôùi-ñònh thanh tònh, quaùn saùt ñuùng ñaén veà sinh dieät, coù naêng löïc ñoaïn nhaân cuûa quaû baùo, coù naêng löïc chöùng ñaõ keát quaû baùo, cho neân coù naêng löïc ñoaïn-chöùng laù töôùng cuûa Ñaïo ñeá". Hoûi: Neáu Ñeá coù boán, thì taïi sao Ñöùc Theá Toân noùi coù moät Ñeá? Nhö baøi tuïng noùi: "Chæ coù moät Ñeá khoâng coù hai, chuùng sinh nghi ngôø vôùi ñieàu naøy, Phaân bieät noùi ra caùc loaïi Ñeá, Ta noùi khoâng coù quaû Sa-moân". YÙ baøi tuïng naøy noùi chæ coù moät Ñeá, ngoaïi ñaïo do dö phaân bieät noùi coù nhieàu Ñeá, Ñöùc Phaät noùi trong phaùp cuûa hoï khoâng coù ñaïo quaû Sa- moân, bôûi vì ñaïo quaû Sa-moân döïa vaøo moät Ñeá. Ñaùp: Hieáp Toân giaû noùi: "Noùi moät Ñeá, nghóa laø boán Thaùnh ñeá thì moãi Ñeá chæ coù moät, chæ coù moät khoå ñeá chöù khoâng coù khoå thöù hai, chæ coù moät Taäp ñeá chöù khoâng coù Taäp thöù hai, chæ coù moät Dieät ñeá chöù khoâng coù Dieät thöù hai, chæ coù moät Ñaïo ñeá chöù khoâng coù Ñaïo thöù hai, cho neân noùi moät Ñeá khoâng traùi vôùi boán Ñeá". Laïi nöõa, noùi moät Ñeá, nghóa laø moät Dieät ñeá, vì muoán ngaên chaën vaø loaïi boû giaûi thoaùt khaùc. Ñoù laø caùc ngoaïi ñaïo noùi coù boán giaûi thoaùt: 1. Voâ thaân giaûi thoaùt, töùc laø khoâng voâ bieân xöù. 2. Voâ bieân yù giaûi thoaùt, töùc laø Thöùc voâ bieân xöù. 3. Tònh tuï giaûi thoaùt, töùc laø voâ sôû höõu xöù. 4. Theá tuùy-ba giaûi thoaùt, töùc laø Phi töôûng phi phi töôûng xöù. Ñöùc Phaät noùi nhö vaäy: "Ñoù khoâng phaûi laø chaân thaät giaûi thoaùt xuaát ly, laø giaûi thoaùt chaân thaät cuûa voâ Saéc höõu, chæ coù moät Dieät ñeá cöùu caùnh Nieát-baøn". Laïi nöõa, noùi moät Ñeá, nghóa laø moät Ñaïo ñeá, vì muoán ngaên chaën vaø loaïi boû Ñaïo ñeá khaùc. Ñoù laø caùc ngoaïi ñaïo noùi coù nhieàu Ñaïo ñeá, nhö chaáp mình nhòn ñoùi, hoaëc chaáp naèm treân tro laø ñaïo, hoaëc chaáp chuyeån mình theo maët trôøi laø ñaïo, hoaëc uoáng gioù-uoáng

nöôùc-aên quaû-aên rau laø ñaïo, hoaëc chaáp phôi traàn hình haøi laø ñaïo, hoaëc chaáp naèm treân gai goùc…

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 77 472

laø ñaïo, hoaëc chaáp khoâng naèm laø ñaïo, hoaëc chaáp maëc aùo cuõ raùch laø ñaïo, hoaëc chaáp uoáng caùc vò thuoác nhòn aên laø ñaïo. Ñöùc Phaät noùi nhö vaäy: "Ñoù khoâng phaûi laø ñaïo chaân thaät, laø ñaïo kyø quaùi-laø ñaïo giaû doái-laø ñaïo doái traù, nhöõng ñaïo nhö vaäy khoâng phaûi laø coâng haïnh luyeän taäp thích hôïp cuûa caùc Thieän só, laø böôùc chaân ñi laïi thích hôïp cuûa nhöõng ngöôøi aùc. Ñaïo thanh tònh chaân thaät, ñoù laø moät Ñaïo ñeá, töùc laø taùm chi Thaùnh ñaïo nhö chaùnh kieán…" Laïi nöõa, noùi moät Ñeá, nghóa laø moät Dieät ñeá, bôûi vì vónh vieãn töø boû taát caû khoå ñau cuûa sinh töû; vaû laïi noùi moät Ñeá, nghóa laø moät Ñaïo ñeá, bôûi vì coù naêng löïc ñoaïn taát caû caùc nhaân cuûa sinh töû. Trong kinh khaùc noùi: "Coù hai ñeá: 1. Theá tuïc ñeá. 2. Thaéng nghóa ñeá". Hoûi: Theá tuïc ñeá vaø Thaéng nghóa ñeá laø theá naøo? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy:" ÔÛ trong boán Ñeá, hai Ñeá tröôùc laø Theá tuïc ñeá, caùc söï vieäc theá tuïc maø theá gian hieän thaáy nhö nam nöõ-ñi ñöùng vaø bình chaäu-aùo quaàn..., ñeàu ñöa vaøo trong hai ñeá Khoå-taäp, hai Ñeá sau laø Thaéng nghóa ñeá, bôûi vì caùc coâng ñöùc chaân thaät cuûa xuaát theá gian, ñeàu ñöa vaøo trong hai ñeá Dieät-Ñaïo. Laïi coù ngöôøi noùi: ÔÛ trong boán Ñeá, ba Ñeá tröôùc laø Theá tuïc ñeá, trong Khoå-taäp-ñeá coù söï cuûa theá tuïc, nghóa nhö tröôùc ñaõ noùi: Ñöùc Phaät noùi Dieät ñeá nhö thaønh quaùch-nhö cung ñieän, hoaëc nhö bôø beân kia. Nhöõng söï vieäc nhö vaäy, theá tuïc thi thieát coù trong Dieät ñeá, cho neân Dieät ñeá cuõng goïi laø theá tuïc. Chæ rieâng moät Ñaïo ñeá laø Thaéng nghóa ñeá, bôûi vì theá tuïc thi thieát khoâng coù trong Ñeá naøy. Hoaëc coù ngöôøi noùi: Boán Ñeá ñeàu laø Theá tuïc ñeá thaâu nhieáp. Trong ba Ñeá tröôùc coù söï cuûa theá tuïc, nghóa nhö tröôùc ñaõ noùi. Ñaïo ñeá cuõng coù caùc söï cuûa theá tuïc, bôûi vì Ñöùc Phaät duøng teân goïi Sa-moân Baø la moân ñeå noùi Ñaïo ñeá. Chæ rieâng lyù veà taát caû caùc phaùp khoâng-voâ ngaõ laø Thaéng nghóa ñeá, bôûi vì caùc söï cuûa theá tuïc khoâng coøn thi thieát trong khoâng-voâ ngaõ. Lôøi bình: Neân ñöa ra caùch noùi naøy: Boán Ñeá ñeàu coù Theá tuïc vaø Thaéng nghóa, trong Khoå-taäp coù Theá tuïc ñeá, nghóa nhö tröôùc ñaõ noùi; trong Khoå ñeá coù Thaéng nghóa ñeá, ñoù laø lyù veà Khoå-Voâ thöôøng-Khoâng-Voâ ngaõ; trong Taäp ñeá coù Thaéng nghóa ñeá, ñoù laø lyù veà Nhaân-taäp-Sinh-Duyeân. Trong Dieät ñeá coù Theá tuïc ñeá, Ñöùc Phaät noùi Dieät ñeá nhö vöôøn-nhö röøng-nhö bôø beân kia…, trong Dieät ñeá coù Thaéng nghóa ñeá, ñoù laø lyù veà Dieät-Tónh-Dieäu-Ly. Trong Ñaïo ñeá coù Theá tuïc ñeá, ñoù laø Ñöùc Phaät noùi Ñaïo

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 77 473

nhö thuyeàn beø-nhö nuùi ñaù-nhö baäc thang-nhö laàu ñaøi-nhö hoa-nhö nöôùc; trong Ñaïo ñeá coù Thaéng nghóa ñeá, ñoù laø lyù veà Ñaïo-Nhö-Haønh-Xuaát. Vì vaäy noùi boán Ñeá ñeàu coù Theá tuïc ñeá vaø Thaéng nghóa ñeá. Theá tuïc-Thaéng nghóa ñeàu thaâu nhieáp möôøi taùm Giôùi-möôøi hai xöù-naêm uaån, hai Ñeá naøy cuõng thaâu nhieáp Hö khoâng-phi traïch dieät. Hoûi: Taùnh theá tuïc trong theá tuïc, vì

thaéng nghóa maø coù, hay vì thaéng nghóa maø khoâng coù? Giaû söû nhö vaäy thì coù gì sai? Caû hai ñeàu coù sai laàm. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì neáu taùnh theá tuïc trong theá tuïc do thaéng nghóa maø coù, thì leõ ra chæ coù moät Ñeá, ñoù laø Thaéng nghóa ñeá. Neáu taùnh theá tuïc trong theá tuïc do thaéng nghóa maø khoâng coù, thì leõ ra cuõng chæ coù moät Ñeá, ñoù laø Thaéng nghóa ñeá. Ñaùp: Neân ñöa ra caùch noùi naøy: Taùnh theá tuïc trong theá tuïc do thaéng nghóa maø coù. Neáu taùnh theá tuïc trong theá tuïc do thaéng nghóa maø khoâng coù, thì Ñöùc Phaät noùi hai Ñeá seõ khoâng phaûi laø thaät. Ñöùc Phaät noùi hai Ñeá, lôøi noùi ñaõ laø thaät, cho neân taùnh theá tuïc trong theá tuïc do thaéng nghóa maø coù. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì chæ caàn coù moät Ñeá, ñoù laø Thaéng nghóa ñeá? Ñaùp: thaät ra chæ coù moät Ñeá, ñoù laø Thaéng nghóa ñeá. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì taïi sao thieát laäp coù hai Ñeá? Ñaùp: Döïa vaøo duyeân sai bieät maø thieát laäp coù hai Ñeá chöù khoâng döïa vaøo söï thaät. Neáu döïa vaøo söï thaät thì chæ coù moät Ñeá, ñoù laø Thaéng nghóa ñeá, döïa vaøo duyeân sai bieät maø kieán laäp coù hai loaïi, neáu döïa vaøo duyeân naøy thieát laäp Theá tuïc ñeá thì khoâng döïa vaøo duyeân naøy ñeå thieát laäp Thaéng nghóa ñeá, neáu döïa vaøo duyeân naøy thieát laäp Thaéng nghóa ñeá thì khoâng döïa vaøo duyeân naøy ñeå thieát laäp Theá tuïc ñeá. Ví nhö moät Thoï coù taùnh cuûa boán duyeân, neáu döïa vaøo duyeân naøy thieát laäp thaâu nhieápaùh cuûa nhaân duyeân, thì khoâng döïa vaøo duyeân naøy cho ñeán thieát laäp taùnh cuûa taêng thöôïng duyeân; neáu döïa vaøo duyeân naøy cho ñeán thieát laäp taùnh cuûa taêng thöôïng duyeân, thì khoâng döïa vaøo duyeân naøy cho ñeán thieát laäp taùnh cuûa nhaân duyeân. Laïi nhö moät Thoï coù taùnh cuûa saùu duyeân, neáu döïa vaøo duyeân naøy thieát laäp taùnh cuûa nhaân töông öng, thì khoâng döïa vaøo duyeân naøy cho ñeán thieát laäp taùnh cuûa nhaân naêng taùc; neáu döïa vaøo duyeân naøy cho ñeán thieát laäp taùnh cuûa nhaân naêng taùc,thì khoâng döïa vaøo duyeân naøy cho ñeán thieát laäp taùnh cuûa nhaân töông öng. Hai Ñeá cuõng nhö vaäy, döïa vaøo duyeân sai khaùc maø thieát laäp chöù khoâng döïa vaøo söï thaät. Hoûi: Theá tuïc vaø Thaéng nghóa cuõng coù theå thi thieát ñeàu laø moät vaät khoâng xen taïp laãn nhau chaêng? Ñaùp: Cuõng coù theå thi thieát, söï vieäc aáy theá naøo? Toân giaû Theá Höõu

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 77 474

ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Teân goïi coù theå hieån baøy laø theá tuïc, phaùp ñaû ñöôïc hieån baøy laø thaéng nghóa”. Laïi noùi nhö vaäy: “Teân goïi ñaõ noùi tuøy thuaän theá gian laø theá tuïc, teân goïi ñaõ noùi tuøy thuaän Hieàn Thaùnh laø thaéng nghóa”. Ñaïi ñöùc noùi raèng: “Noùi ra nhöõng söï nhö höõu tình-bình aøo..., do taâm khoâng hö voïng maø khôûi leân lôøi leõ noùi naêng laø Theá tuïc ñeá, noùi ra nhöõng lyù nhö duyeân taùnh-duyeân khôûi.., do taâm khoâng hö voïng maø daáy khôûi lôøi leõ noùi naêng laø Thaéng nghóa ñeá”. Toân giaû Ñaït-la-ñaït-ña noùi raèng: “Töï taùnh cuûa teân goïi laø theá tuïc, ñaây laø phaàn ít cuûa Khoå-taäp ñeá; töï taùnh cuûa nghóa laø thaéng nghóa, ñaây laø phaàn ít cuûa Khoå-taäp ñeá, vaø hai Ñeá coøn laïi-hai voâ vi”. Nhö trong kinh noùi: “Phaïm Chí xuaát gia coù taát caû ba loaïi laø Baø la moân Ñeá. Theá naøo laø ba? Ñoù laø coù Phaïm Chí xuaát gia ñöa ra caùch noùi

nhö vaäy: Taát caû höõu tình ñeàu khoâng neân laøm haïi. Nhö vaäy ñaõ noùi laø Ñeá chöù khoâng phaûi laø giaû doái, ñoù goïi laø Baø la moân Ñeá khoâng neân laøm haïi. Nhö vaäy ñaõ noùi laø Ñeá chöù khoâng phaûi laø giaû doái, ñoù goïi laø Baø la moân thöù nhaát. Laïi coù Phaïm Chí xuaát gia ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Mình khoâng phaûi laø sôû höõu cuûa ngöôøi ta, ngöôøi ta khoâng phaûi laø sôû höõu cuûa mình. Nhö vaäy ñaõ noùi laø Ñeá chöù khoâng phaûi laø giaû doái, ñoù goïi laø Baø la moân Ñeá thöù hai. Laïi coù Phaïm Chí xuaát gia ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Caùc phaùp coù Taäp ñeàu laø phaùp coù Dieät. Nhö vaäy ñaõ noùi laø Ñeá chöù khoâng phaûi laø giaû doái, ñoù goïi laø Baø la moân Ñeá thöù ba". Hoûi: Trong naøy ñieàu gì laø Baø la moân, ñieàu gì laø Ñeá? Ñaùp: YÙ trong naøy noùi ngoaïi ñaïo xuaát gia goïi laø Baø la moân. Trong nhöõng ñieàu maø hoï ñaõ noùi, ba ñieàu tröôùc laø Ñeá, coøn laïi ñeàu laø hö voïng. Taát caû höõu tình ñeàu khoâng neân laøm haïi, nghóa laø caùc höõu thì ñeàu khoâng neân gieát haïi. Mình khoâng phaûi laø sôû höõu cuûa ngöôøi ta-ngöôøi ta khoâng phaûi laø sôû höõu cuûa mình, nghóa laø mænh khoâng thuoäc veà ngöôøi khaùc, ngöôøi kaùc khoâng thuoäc veà mình. Caùc phaùp coù taäp ñeàu laø phaùp coù Dieät, nghóa laø caùc phaùp coù sinh ñeàu quay veà dieät. Laïi coù ngöôøi noùi: YÙ trong naøy noùi ngöôøi truù trong Phaät phaùp goïi laø Baø la moân, töùc laø ba loaïi goïi laø Ñeá ñaõ noùi tröôùc ñaây. Vì ñoái trò ngoaïi ñaïo cho neân Ñöùc Phaät noùi kinh naøy, ñoù laø coù ngoaïi ñaïo töï cho mình laø Baø la moân chaân thaät. Maø gieát haïi caùc loaïi traâu deâ ñeå cuùng teá, vaø taäp trung nhieàu loaïi chuùng sinh maø gieát haïi maïng soáng cuûa chuùng. Ñöùc Phaät ñoái trò ñieàu ñoù cho neân noùi nhö vaäy: "Laøm haïi loaøi khaùc thì khoâng phaûi laø Baø la moân chaân thaät, Baø la moân chaân thaät, thì ñoái vôùi caùc höõu tình ñeàu khoâng neân laøm haïi". Laïi coù ngoaïi ñaïo töï cho mình laø Baø la moân chaân thaät, maø chòu khoù tu phaïm haïnh ñeå sinh leân coõi trôøi höôûng thuï caùc duïc

laïc. Ñöùc Phaät ñoái trò ñieàu ñoù cho neân noùi nhö vaäy: "Ngöôøi vì duïc laïc cuûa coõi trôøi maø tu phaïm haïnh thì khoâng phaûi laø Baø la moân chaân thaät, Baø la moân chaän thaät thì ñoái vôùi nhöõng gì sôû höõu, chí nguyeän khoâng coù gì heä thuoäc maø tu haønh phaïm haïnh". Laïi coù ngoaïi ñaïo töï cho mình laø Baø la moân chaân thaät, maø chaáp Ñoaïn-chaáp Thöôøng traùi vôùi Trung ñaïo. Ñöùc Phaät ñoái trò ñieàu ñoù cho neân noùi nhö vaäy: "Ngöôøi chaáp Ñoaïn-Thöôøng thì khoâng phaûi laø Baø la moân chaân thaät, Baø la moân chaân thaät laø bieát phaùp coù Taäp ñeàu laø phaùp coù Dieät. Taäp cho neân khoâng phaûi laø Ñoaïn, Dieät cho neân khoâng phaûi laø Thöôøng, khoâng phaûi laø Ñoaïn-khoâng phaûi laø Thöôøng môùi phuø hôïp vôùi Trung ñaïo". Laïi nöõa, yù kinh naøy noùi ba giaûi thoaùt moân voán coù gia haïnh. Taát caû höõu tình ñeàu khoâng neân laøm haõi, laø noùi ñeán gia haïnh cuûa khoâng giaûi thoaùt moân. Mình khoâng phaûi laø sôû höõu cuûa ngöôøi khaùc-ngöôøi khaùc khoâng phaûi laø sôû höõu cuûa mình, laø noùi ñeán gia haïnh cuûa Voâ nguyeän giaûi thoaùt. Caùc phaùp coù Taäp ñeàu laø phaùp coù Dieät, laø noùi ñeán gia haïnh cuûa Voâ töôùng giaûi thoaùt moân. Laïi coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: YÙ kinh naøy noùi ba giaûi thoaùt moân nhö thöù töï cuûa noù. Hoaëc coù

ngöôøi noùi: YÙ kinh naøy noùi ñeán ba Tam- ma-ñòa, ñoù laø Khoâng-voâ nguyeän-voâ töôùng, ba loaïi thöù töï cuûa noù. Laïi coù ngöôøi noùi: YÙ kinh naøy noùi ñeán Giôùi uaån-Ñònh uaån-Tueä uaån, ba loaïi nhö thöù töï cuûa noù. Nhö noùi veà ba uaån, nhö vaäy ba Hoïc-ba Tu-ba Tònh neân bieát cuõng nhö theá. Nhö trong Kinh noùi: "Ñöùc Phaät baûo vôùi Tyø kheo: Quaùn xeùt boán phöông, ñoù laø quaùn xeùt boán Ñeá". Hoûi: Taïi sao Ñöùc thanh tònh ñoái vôùi boán Thaùnh ñeá duøng thanh Phöông maø noùi? Ñaùp: Vì quaùn xeùt höõu tình ñöôïc giaùo hoùa neân nghe maø noùi: Nghóa laø coù höõu tình ñöôïc giaùo hoùa, nghe duøng thanh Phöông noùi veà boán Thaùnh ñeá thì deã daøng ngoä nhaäp, cho neân Ñöùc Phaät ñoái vôùi Ñeá noùi thaønh Boán Phöông. Nhö trong kinh khaùc, Ñöùc Phaät vì höõu tình ñöôïc giaùo hoùa maø ñoái vôùi taùm giaûi thoaùt noùi thanh Taùm Phöông, höõu tình ñöôïc giaùo hoùa nghe ñeán thì deã daøng ngoä nhaäp; kinh naøy cuõng nhö vaäy, cho neân ñoái vôùi boán deá noùi theo thanh Boán phöông. Hoûi: Boán Ñeá vaø boán Phöông coù gì gioáng nhau maø ñoái vôùi boán Ñeá duøng thanh boán Phöông ñeá noùi? Ñaùp: Bôûi vì boán ñeá-boán phöông coù soá boán nhö nhau. Hoûi: Ñöùc Phaät ñoái vôùi Ñeá naøo noùi thanh cuûa Phöông naøo?

Ñaùp: Ñöùc Phaät ñoái vôùi khoå ñeá noùi thanh Ñoâng Phöông, ñoái vôùi taäp ñeá noùi noùi thanh Taây Phöông, bôûi vì luùc Hieän quaùn thì tröôùc laø quaùn Khoå ñeá, sau ñoù quaùn Taäp ñeá, coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Ñoâng phöông nhö Taäp, Taây phöông nhö Khoå, bôûi vì noùi theo thöù töï nhaân tröôùc-quaû sau. Ñöùc Phaät ñoái vôùi Ñaïo ñeá noùi theo thanh Nam Phöông, bôûi vì Ñaïo ñeá ôû Nam phöông ñeàu laø ÖÙng cuùng; Ñöùc Phaät ñoái vôùi Dieät ñeá, noùi theo thanh saéc Phöông, bôûi vì dieät ñeá ôû baéc phöông ñeàu laø Toái thaéng. Nhö trong Kinh noùi: 'Ñoái vôùi boán Thaùnh ñeá, neân bieát laø Tueä caên". Hoûi: Ñaây laø döïa vaøo thaâu nhieáp bay laø döïa vaøo sôû duyeân? Neáu döïa vaøo thaâu nhieáp thì boán Ñeá vaø Tueä caên khoâng thaâu nhieáp laãn nhau, laøm sao ñoái vôùi boán Ñeá maø noùi neân bieát laø Tueä caên? Neáu döïa vaøo sôû duyeân thì taát caû caùc phaùp ñeàu laø sôû duyeân, ñaâu phaûi chæ rieâng boán Ñeá? Ñaùp: Neân ñöa ra caùch noùi naøy: ÔÛ ñaây khoâng döïa vaøo thaâu nhieáp- khoâng döïa vaøo sôû duyeân maø noùi ra nhö vaäy. Nhöng vaøo luùc kieán laäp boán Thaùnh ñeá, taùc duïng cuûa Tueä laø maïnh nhaát, cho neân ñöa ra caùch noùi naøy: Ñoái vôùi boán Thaùnh ñeá, neân bieát laø Tueä caên. Nhö vaøu luùc kieán laäp boán Chöùng tònh, taùc duïng cuûa Tín laø maïnh nhaát, cho neân ñöa ra caùch noùi naøy: Ñoái vôùi boán Chöùng tònh, neân bieát laø Tín caên. Nhö vaøo luùc kieán laäp boán Chaùnh thaéng, taùc duïng cuûa Tinh tieán laø maïnh nhaát, cho neân ñöa ra caùch noùi naøy: Ñoái vôùi boán Chaùnh thaéng, neân bieát laø Tinh tieán caên. Nhö vaøo luùc kieán laäp boán nieäm truù, taùc duïng cuûa Nieäm laø maïnh nhaát, cho neân ñöa ra caùch noùi naøy: Ñoái vôùi boán nieäm truù, neân bieát laø nieäm caên. Nhö vaøo luùc kieán laäp boán Thaàn tuùc, tqaùc duïng cuûa Ñònh laø maïnh nhaát, cho neân ñöa ra caùch noùi naøy: Ñoái vôùi boán Thaàn tuùc, neân bieát laø Ñònh caên. Trong naøy cuõng nhö vaäy. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: ÔÛ ñaây döïa vaøo sôû duyeân. Hoûi: Tuïeâ caên ñaõ coù theå duyeân vôùi taát caû caùc phaùp, ñaâu phaûi chæ rieâng boán Ñeá maø ñöa

ra caùch noùi naøy? Ñaùp: Neáu phaùp duyeân vôùi Tueä voâ laäu-höõu laäu, thì trong naøy chæ noùi ñeán phaùp aáy; hö khoâng-Phi traïch dieät chæ duyeân vôùi Tueä höõu laäu, cho neân ôû ñaây khoâng noùi ñeán.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.